

MAGYARÁG

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNEAlapította: **PÁSZTOR EDE**Felelős szerkesztő:
Dr ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Német sorkatonák Danzig ellen

**Forster viszi Danzigba a Hitler által jóváhagyott
tervezetet**

Danzig, július 18. Ketetporoszországból legutóbb a légvédelmi szolgálat négyszáz embere érkezett Danzigba s a szabadváros uccáin egyre több, a rendes német haderő kötelékébe tartozó egyenruhás, motorkerékpáros katonát lehet látni. Lengyel számítások szerint mintegy tizenöt—tizenhét ezer, a Heimwehr kötelékébe tartozó német van jelenleg Danzigban.

Az „Eventpress” jelentése szerint danzigi nemzeti szocialista körökben azt állítják, — hogy Forster Danzigba való visszatérése alkalmából magával viszi a Hitler által jóváhagyott tervet Danzignak Németországhoz való visszacsatolása érdekében.

Az „Eventpress” másik jelentése szerint Greiser, a danzigi szenátus elnöke eikészítette a két törvényt: a) a danzigi szenátus felosztására vonatkozó dekrétumot, b) Danzignak a német birodalomhoz való csatolására.

Fegyveresen szállnak szembe az erőszakos repatriálásokkal a déltiroli németek

London, július 18. A „News Chronicle” bolzanoi jelentése szerint a déltiroli németek elhatározták, hogy

önvédelmi alakulatokat szerveznek és fegyverrel a kezben szállnak szembe a Németországba történő erőszakos repatriálásokkal.

50 ezer levelet küldött Németországba a titokzatos angol Kinghall

A Paris Soir közli berlini levelezőjének távirata szerint, hogy német politikai körökben nagy izgalmat keltett annak a titokzatos angolnak a levelei, aki Kinghall aláírással levelek

tömegét küldi Németországba. Az elmúlt héten újabb 50 ezer levél érkezett angolai, franciaországi, bel-

giumi, hollandiai, norvégiai és svédországi postabélyegzővel ellátva. A levélborítékok nagyságban

és színben különböznek egymástól, a cím hol kézzel, hol gépen van írva. Ezért a levelek ellenőrzése nagyon nehéz.

A levelekben a szerző sajnálatának ad kifejezést, hogy a német hatóságok csak megcsonkítva engedik közölni az angol államférfiak beszédét és így a német közvélemény nem tudhatja, hogy Anglia és Franciaország szándékai békések.

A német hatóságok a Paris Soir szerint a Kinghall leveleket provokációnak tekintik.

Egy és háromnegyed óráig tartott a héffői megbeszélés a Kremlben

Páris, július 18. A tegnapi tárgyalások, amelyeken Molotov, Seeds angol nagykövet, Nagiar francia nagykövet, valamint Strang vettek részt, Potemkin külügyi népbiztos is megjelent. Az egy és háromnegyed óráig tartó megbeszélésen a legutóbbi francia—angol válasz volt a tárgyalások anyaga. Döntő fordulat a tanácskozásokon nem következett be. A további tárgyalásokat elhalasztották és még nem tüzték ki az új megbeszélések időpontját. Ez azonban már nem késhet sokáig.

Chamberlain miniszterelnök nyilatkozott az alsóházban az angol-japán tárgyalásokról

London, július 18. Chamberlain angol miniszterelnök az alsóházban nyilatkozott az angol—japán tárgyalásokról. Közölte, hogy a tokiói megbeszélések kezdetének hivatalos időpontját még nem állapították meg.

— Hangoztatom — mondotta —, hogy Anglia nem változtatja meg külpolitikáját egyetlen külföldi hatalom kérésér sem s egyébként az angol kormány nem is kapott ilyen irányú kérést a japán kormánytól. Tokiói nagykövetünk véleménye szerint a japán hivatalos magatartás úgy határozható meg pontosabban, hogy a tokiói kormány óhajtaná, hogy Anglia nagyobb megértéssel legyen Japán ügye és nehézsége iránt. Az angol kormány egyetért a nagykövettel abban, hogy csak vszélyeztetné a tárgyalások sikerét, ha a japán kormánynak olyan szándékot tulajdonítják, amely talán nem támaszkodik tényleges alapra.

Chamberlain ezután kijelentette, hogy a tiencsini helyzet javult. A japán hatóságok által tartóztatott Spear ezredes ügyében az angol nagykövet a leghatározottabb lépéseket tette a japán kormánynál s kérte, hogy egy japánul beszélő angol

tiszt kapjon engedélyt, hogy Khalganba utazzon.

Eden volt külügyminiszter ezt kérdezte: a japán kormány nem kérte-e azt, hogy a tárgyalások a tiencsini kérdésnél egészen más ügyekre is kiterjedjen.

— A nagykövet és a japán külügyminiszter közötti megbeszélés — mondotta Chamberlain — azokra a pontokra terjedt ki, amelyek a japán kormány véleménye szerint a tiencsini incidens alapját jelentik és amelyeket szerinte figyelme kell venni a kérdés meg-

vizsgálásánál. A japán kormány nem kérte azonban, hogy ezeknek az általános kérdéseknek megvitatása, vagy megoldása a tárgyalások megkezdésének feltétele legyen.

Chamberlain egyébként az alsóház ülésén bejelentette, hogy a népszövetségi angol küldöttségben Halifax lord, Manikolm MacDonald és a pénzügyi államtitkár vesznek részt. A pótdelegátusként Buttler külügyi államtitkár, Mabane postaugyi államtitkár s a külügyminiszterium két főtisztviselőjét küldik ki.

Hitler üdvözölte Francot

(Berlin.) Hitler vezérknacelár a spanyol polgárháború évfordulója alkalmával üdvözlő

táviratot intézett Franco generálhoz.

Véget értek Göbbels és Alfieri megbeszélései

(Bécs.) Göbbels és Alfieri miniszterek mint ismeretes, — egy hónappal ezelőtt Bécsben az olasz—német kulturkapcsolatok érdekében tanácskozással ülték össze. E tanácskozásokat pár hetes megszakítás után most folytatták Münchenben. Megállapodtak abban, hogy

100 ezer lírás díjat tűznek olyan irodalmi pályamunka jutalmazására, amelyben a szerző a másik állam történelmét a legkiválóbb módon ismerteti. A kulturesanácskozásokat a következő hónapokban folytatják augusztusban.

Életbelépett az új gabona értékesítési rendszer

**Kik alkotják a megyei bizottságokat s mi a teendőjük
42 ezer lei a buza vagonjának minimális ára**

Bucuresti, július 18. A nemzetgazdasági minisztérium határozata alapján a buzaértékesítés új rendszere tegnapról, július 17-től, lép életbe. Az új rendszer alapján a prémium értékét vagononként 8000 lei-ben állapították meg és 50 kilométernél hosszabb táv esetére a CFR-nél szállítási kedvezményben is részesül a buza. A szállítási kedvezmény a távolsággal arányban növekszik és 300 kilométeren túl 50 százalékot tesz ki a jelenlegi szállítási költséghez viszonyítva. A buza minimális ára vagononként 42 ezer lei, szeptemberben 1000 lejjel, októberben 2000 lejjel, decemberben 3000 lejjel több (75 kg-os buza).

Az új rendszer különleges szerepet juttat a buzaértékesítő bizottságoknak, amelyek utasításait már meg is kapták a minisztériumtól. A bizottságok összeállítása a következő: a megyei prefektus, mint a bizottság elnöke, a kereskedelmi kamara elnöke, az árutőzsde elnöke, a mezőgazdasági kamara elnöke, a gazdasági minisztérium inspektora, a Nemzeti Bank helyi igazgatója, a pénzügyigazgató, a kooperatívák szövetségének kiküldöttje, a megyei mezőgazdasági hivatal főnöke és a mezőgazdák szövetségének egy-egy kiküldöttje tagjai a bizottságnak.

A bizottságoknak küldött miniszteri utasítás a következőket tartalmazza:

Mivel a törvény célja az, hogy a mezőgazdának biztosítsa a buza értékének megkapását, különös figyelmet kell szentelni az eladási okmányok ellenjegyzésére. Abban az esetben, ha a bizottság az ellenjegyzéssel egy szervezetet vagy egy megbízottat hatalmaz fel, köteles szigorúan ellenőrizni annak munkáját, mivel a megbízott a bizottság nevében és annak felelősségére végzi munkáját.

Az egész ország területén követendő egységes eljárás a következő:

Az okmányokat az érdekeltek két példányban nyújtják be az irodához.

Az iroda ellenőrzi, hogy az eladó valóban maga a termelő és hogy az eladás a törvényben megállapított áron történt, ellenőrizve ezzel egyidejűleg az eladásra került buza minőségét is. Minden bizottság csak a maga megyéjében kötött szerződéseket ellenjegyz.

Az ellenjegyzett okmányok eredetijét a benyújtónak visszaadják, a másolatot pedig a bizottság irodájában megőrzik.

A munka megkönnyítése céljából a bizottságok ellenjegyző

jából a bizottságok ellenjegyző irodákat állítanak fel mindenütt, ahol rendszeres buza-kereskedelem folyik. Az érdekeltek kérésére a bizottság globális bizonyítványt adhat ki több különálló okmányt összefoglalóan, de ezt a globális bizonyítványt csak a központi hivatal állíthatja ki, a helyi

megbizottak nem.

Minden hét végén a megyei hivatalok rendszeres beszámolót küldenek a minisztériumnak, amelyben feltüntetik a fel dolgozott akták mennyiségét, az eladott buzamennyiséget, az azon a héten előfordult legkisebb és legnagyobb eladási árat.

Churchill mellett, Chamberlain ellen

Propaganda a brit miniszterelnök megbuktatására

London, július 18. A Sunday Times feltűnő tálatással azt írja, hogy egyes lapok Churchill minisztersége mellett kifejtett propagandájának célja Chamberlain miniszterelnök megbuktatása. A konzervatív párt tagjai között Chamberlainnak —

nagy ellenzéke van és a lap ebben az összefüggésben lord Robert Cecil, lord Salisbury, lord Astor és neje, lord Trenchard, lord Selborne, lord Wolmer és több képviselő nevét sorolja fel.

Betegszállítás közben a tengerbe zuhant egy vizirepülőgép

Newyork, július 18. Három ember drámai körülmények között a tengerbe vesztett vizirepülőgépszerencsétlenség következtében. A Floyd Bennett-repülőtérről elindult egy vizirepülőgép, hogy egy newyorki kórházba vigye az Atlantis hajó legénységének egy tagját, aki tüdőgyulladásban megbetegedett. Az Atlantis New Jer-

sey partjaitól mintegy 150 méter földnyire hálélettani tanulmányokat végzett a halászati ipar számára. A vizirepülőgép felvette a beteget és felszállt, de nem sokkal később lezuhant. A beteg, a repülőgép parancsnoka és vezetője megfulladt. A vizirepülőgép személyzetének öt másik tagját az Atlantis kimentette.

Különös esküvő a pesti Markó-uccai togházban

A letartóztatott feleségül vette a panaszost

Budapest, július 18. Esküvő volt tegnap a Markó-uccai fogházban. Ijedt tekintetű, sápadt arcú, 20 esztendősi fiatalember és 19 éves leány kötött házasságot. A völgyény a fogház lakója volt, a menyaszony csak a házasságkötésre érkezett a Markó falai közé. Másnap már az újdonsült férj is elhagyhatta a fogházat — éppen az esküvő eredményeképpen.

A különös esküvőnek ugyan is érdekes története van. A fiatalember egy budapesti gyár alkalmazottja, súlyos bűncse-

lekménnyel vádoltan került a büntetőtörvényszék elé. — Az ügyész azzal vádolta meg, hogy erőszakoskodott egy fiatal leánnyal. A tárgyalás megnyitása után nyomban becsukódott a terem ajtaja a vádlott mögött: a bíróság zárt tárgyalást rendelt el. A tárgyalás szünetében, a hozzátartozók ügyvédje között élénk tárgyalás indult meg. Arról tárgyaltak, hogy a fiatalember feleségül veszi a panaszos leányt, akinek egyébként már régebben udvarolt. A büntetőtörvénykönyv ugyanis ilyen esetekben úgy

Robbanás a nagybánya-borpataki ércfeldolgozó üzemben

Nagybánya, július 18. Súlyos szerencsétlenség történt a Petrosani borpataki üzemében. Az ércaprítóba, ahol a bányárc őrését végzik, eddig még meg nem állapított körülmények között, az ércel együtt nagyobb mennyiségű dinamit került be. Amikor a dinamittal telt aranyérc a hengerek közé esett, a dinamit felrobbant és szétvetette a gépet.

A robbanás következtében Pop Nicolae 23 éves munkás súlyos sérüléseket szenvedett és balszeme világát is elvesztette. Az orvosok véleménye szerint a másik szeme is menthetetlen. A hatóságok az ügyben szigorú vizsgálatot rendeltek el.

Szerencsétlenség érte a szigeti társasgépkocsit Több utas megsebesült

Szatmár, július 18. Hétfőn hajnalban Szinerváralja és Avasujváros között, a 10-es kilométerkönnél, könnyen végzetessé válható gépkocsiszerencsétlenség történt. A CFR egy társasgépkocsija menetrendszerinti pontossággal, reggel 8 óra 10 perckor indult el Máramarossziget felé. Az egyik éles kanyarban szembetalálkozott a Buc. 7288-as rendszámú tehergépkocsival és a két jármű — eddig még tisztázatlan körülmények között — összeütközött.

A társasgépkocsiban ülő utasok közül Ardelean Marcuța, Cadar Elisabeta, Cadar Emil és Gliceas Gabriella szenvedtek sérüléseket. Az ügyben a szinerváraljai csendőrség megindította a nyomozást.

Már kész az a három törvény, mely kimondja Danzig csatlakozását a német birodalomhoz

Genevieve Tabouis francia újságíró nő borulató cikke — Németország számít arra, hogy nem sikerül az angol-orosz paktum

A nagy francia újságíró nő szokott pesszimista szemüvegén át nézi ebben a cikkben is a jövő kilátásait, talán nem is azért, mintha ő maga ilyen reménytelennek látná a helyzetet, de inkább, hogy rámutasson a francia-angol-orosz hármasszövetség létrehozásának életfontosságú szükségére, amelynek kihangsúlyozása ma, amikor a tárgyalások holtponton látszanak, fokozott jelentősége van.

Miért tart Oroszország a balti államoktól?

Párisban még él egy kevés reménye annak, hogy az orosz angol-francia hármasszerződés mégis létrejön.

A legutóbbi időkig Oroszország a legjobb viszonyban volt a balti államokkal, de az a meg nem támadási szerződés, amelyet ezek az államok Németországgal aláírtak, valamint az a lehetőség, hogy Rigában (Lettország fővárosában) németbarát kormány kerülhet uralomra, arra birták a Kremlt, hogy akciószabadságát legalábbis a háboru elején megőrizze.

Tekintve, hogy így állnak a dolgok, az oroszok nem akar-

nak többé a „semmiért harcolni”. Meg akarják szerezni ugyanazokat az előnyöket, a melyet a cárok birtak a Balti-tenger vidékén és úgy találják, hogy Oroszország helye a balti nap alatt túl kicsi.

Múlt pénteken, mikor Hitler Obersalzbergbe utazott szabad ságára, kijelentette a nagyvezérkar tagjai előtt, hogy bizonyos abban, hogy legkésőbb augusztus végére megtörténik Danzig bekebelezése, még pedig anélkül, hogy különösebb megrázkódtatásokat idézne elő Európában, vagy súlyosabb összeütközésre kerülne sor a lengyelekkel.

Hitler még au guszus 25 előtt akarja bekebelezni Danzigot

Hozzátette még, hogy meggyőződése szerint az angolok és franciák legfeljebb kölcsönös segélynyújtási szerződést írogatnak aláírni az oroszokkal, a mely csak akkor lép érvénybe, ha e három állam valamelyikét éri közvetlen támadás. — Ilyenformán Oroszország semleges maradna egy Lengyelországgal való konfliktus esetén.

Mindennek eredményeképpen az igazságügyminiszter megbízatást kapott három törvény kidolgozására Danzignak a Birodalomhoz való csatlakozásával kapcsolatosan — átfogalmazására azoknak a törvényeknek, amelyeket maga Hitler javított át július 10-én, amikor másnap estére várták a danzigi Anschluss bekövetkezését. Akkor azonban azok a külföldi jelek, amelyek Anglia és Franciaország szilárd beavatkozási szándékáról számoltak be, arra birták Hitlert, hogy a puccsot augusztus végére halassza. A kritikus dátumot ekkor augusztus 25-ben határozták meg, ekkorra készülnek el ugyanis az új szlovákiai stratégiai utak. A hármasszerződés tárgyalásainak sikertelensége azonban ismét aktuálisá tette ezt a kérdést és az igazságügyminiszternek adott utasítás azt mutatja, hogy Berlin már aug. 25. előttre számol Danzig bekebelezésével.

Három törvény és kész a puccs

Három párhuzamos törvényről van szó. Az első azt a nyilat-

kozatot tartalmazza, amelyet Greiser, a danzigi szenátus elnöke fog felolvasni és amelyben bejelenti, hogy Danzig státutuma érvényét veszítette és a szabadváros kéri a Birodalomba való beolvastását. A második a csatlakozás gyakorlati kérdéseit tartalmazza, nevezetesen Danzig főköormányzójává Greisert nevezi ki és az ő hatáskörébe utalja a szabadváros közintézményeinek a német bi-

rodalmi intézmények kereteibe való beolvastását és a még lengyel kézben levő hivatalok felosztását. A harmadik Danzignak Nord-Mark néven a birodalomba való bekebelezését

Ha a háboru villámgyors lenne...

Ezek alapján a német vezetők legnagyobb része biztosra veszi, hogy a danzigi kérdés békés uton is elintézhető Németország javára.

A nagyvezérkarban nagy örömmel fogadták Roosevelt kudarcát a semlegesség kérdésében, de nem hiszik, hogy háboru esetén ez lényegesen befolyásolná Amerika magatartását. Ugy számítják, hogy egy villámgyors német-olasz győzelem esetén Amerika segítsége tulkésón érkezne, de ha a háboru elnyúlik, akkor az amerikai segítség erősen a demokráciák javára billentené a mérleget.

A nemzetközi helyzetet Párisban talán sohasem látták olyan nyugtalanítónak, mint most. A Quay D'Orsay tökéletesen átérti, hogy milyen tragikus következményekkel járna a moszkvai tárgyalások kudar-

mondja ki.

A német politika vezetőinek multheti tárgyalásán különösen egy aggodalom merült fel és pedig, hogy Anglia és Franciaország a lengyel tábornokoknak szabad kezet ad majd, ha a német nyomás túlerőssé válik. Ha így történne, ez annyit jelentene, hogy „a háboru öt perccel a végső siker előtt kitorhetne.” Viszont Hess azt a véleményét hangoztatta, hogy a demokraták szilárd magatartása csak blöff, mert ha több lenne annál, úgy a moszkvai paktumot már rég megkötötték volna. A moszkvai német ügyvivő rapportja megerősíteni látszik ezt a véleményét, amennyiben azt az értesülést közli, hogy Moszkva álláspontja azért hajthatatlan, mert attól tart, hogy London és Páris hajlandók lennének úgy a danzigi, mint a balti kérdésben engedni a német nyomásnak.

ca és sajnálja, hogy nem tudta az angolokat rábírni, hogy a balti államokkal szemben ugyanazt a formulát alkalmazza, mint Lengyelországgal és Litvániával szemben. Pedig, francia vélemények szerint csak ez biztosíthatna volna a hármasszerződés megkötését.

Végül emlékezzünk meg arról a cikkről, melyet a német nagyvezérkar lapjában olvassunk és amelynek egyik kitétele így hangzik:

„Egy ejtőernyősökből és technikai osztagokból álló rohamcsapat készíti elő a kiválasztott területet. A következő repülőjárat légi gyalogságot és nehéztüzérséget szállít oda, a harmadik pedig lángszórós és aknavető osztagokat”.

A cikk egy Anglia területén végrehajtandó hirtelen támadás taktikáját ismerteti.

Newyorkba költözik Alpár Gitta

Kilenc rádió- és film-ajánlat várja Amerikában

(Buenos-Aires.) Alpár Gitta június 17-én a Westen Prince fedélzetén elutazott Newyorkba. Ezt azért tartom fontosnak előljáróban leszögezni, mert Al párról az utolsó hónapok során a legkülönbözőbb híresztelések jelentek meg egyes lapokban. Már a múlt év szeptemberében olvastam egyik lapunkban, — hogy Alpár megérkezett Newyorkba s még a hajón megrohanták a rádiótársaságok ügynökei, fényes ajánlatokkal igyekezvén meghódítani maguknak a művésznőt. olvastam olyan híradást is, amely Alpár Gitta brazilai sikereiről számolt be. Az igazság az, — hogy Alpár pontosan egy évvel ezelőtt érkezett Buenos-Airesbe s azóta mostani elutazásáig — ki sem mozdult innen. Ez alatt az év alatt — összesen 2

és fél hónapig tartó — szerződése volt, két rádiótársaságnál, a Belgrano-nál és az El Mundo-nál. Mindkét szerződésnek a legnagyobb sikerrel tett eleget és különösen a magyar dalokkal aratott nagy sikert.

Hónapokon keresztül nem szerepelt Alpár Gitta a nyilvánosság előtt. Itt-ott feltűnt egy futballmérkőzésen, olykor megjelent angyali székeségű Julikájával a Florida uccai korzón, ettől eltekintve azonban szigorúan magánéletet élt. Egyszer énekelt az egyik magyar egyesület jótékony célú hangversenyén, — hangja most is a régi fényben tündöklő tiszta, meleg bravúros hang, mely az európai színpadokról ezrek és ezrek szívébe lopta magát. Most, mikor tényleges elutazása előtt egy nappal felkerestem három-

szobás modern kényelemmel berendezett lakásán, lázas csomagolás közben találtam Alpárt. Julika is ott sürgölődött a kofferek, kalapskatulyák, ruha- és fényképhalmok között: segített a mamának.

— Most tényleg utazom — mondja nevetve Alpár s mikor látja az enyhe kételyt arcomon, a nagyobb nyomaték kedvéért megmutatja a hajójegyeket is.

Egy egész és egy fél elsőosztályú hajójegy a Westen Prince-re, ezt az utazást valóban aligha fogja elhalasztani.

— És miért maradt egy teljes évig Buenos-Airesben?

— Istenem, ennek nagyon egyszerű a magyarázata. Elsősorban is ki akartam pihenni Európát. Évken át szakadatlanul dolgoztam, igazán rámtá-

ez a kis pihenés. Aztán meg nagyon megszerettem ezt a várost, sehogysem akaródzott emenni. Most azonban úgy megrohantak szerződési ajánlatokkal, Észak-Amerikából, hogy nem lehetett kitérniem előlük, de különben is ideje már, hogy dolgozzak: nem?

— Van már szerződése?

— Nem, csak kilenc ajánlatom. Newyorkba és Hollywoodba. Rádióhoz és filmhez. Holnap elutazom és ott fogom megkötni azt a szerződést, amelyet legmegfelelőbbnek találok.

Közben Julika az ölembe telepedik és energikusan rámszól, hogy őt is kérdezzem, ne csak a mamáját. Megkérdem, tud-e már spanyolul.

— Hablo ya perfectamente, (tökéletesen beszélek) — csi-csergi remek hangsúlyozással és Cervantes nyelvén rögtön olyan ékes szóáradatot zúdít a nyakamba, hogy csak ámulok. Gitta arca sugárzik a boldogságtól, amikor Julikát hallgatja.

— Julika épugy beszél, — mondja — mint akármelyik argentin gyerek. De azért én is megtanultam, már csak azért is, mert úgy terveztem, hogy Északról pár hónap után vissza jövök ide. Egyrészt az itteni operában a Colonban fogok valószínűleg énekelni, de szeretném itt megcsinálni a Dubarryt is. Szó van ugyanis arról, hogy vagy magam, vagy egy

vállalkozóval együtt színházat bérelek, társulatot szervezek s eljátszom Dubarryt spanyolul. A terv komoly s alig várom, hogy megvalósuljon, mert még is csak a színpadon vagyok én igazán elememben.

— És Európa?

— Tgyelőre nem — mondja könnyű sóhajjal. Egyelőre amerikai színész nő leszek. Észak és Dél között fogok pendlizni. A családomat is ki akarom hozatni Buenos-Airesbe. Talán magam is itt telepszem le.

Nem beszélünk tovább. — Szépen elbucsuztam Gittától és Julikától, akik másnap valóban elutaztak. Megkezdtek a pendlizést. K. A.

az orvos — órával a kezében. — pernyi pontossággal jelt ad s két diakonisa testvér már meg is kezdi a szükséges adagok kiemelését a hűtőkészülék-ből. Engem is megkínálnak a szemem előtt elkészített adagokból. A készítmény íze igen kellemes, a mogoróból izére emlékeztet.

Uj fegyver a gyermekhalandóságon s küzdelem en

Ezek után a kérdés önmagától adódik:

— Van-e megállapítható eredménye az új táplálási mód szernek?

— A csecsemő egészsége és fejlődése a táplálkozástól függ. Nyáron igen sok csecsemő pusztul el, a bélhurut és a vérhas rengeteg áldozatot követel. A védekezés módjához szorosan hozzátartozik a helyesen összeállított tápszer. A tudományos követelményeknek megfelelően előállított mesterséges táplálék értékes fegyver az emberi élet megtartásáért folytatott küzdelemben, mert a statisztikai kimutatások szerint a gyermekhalandóság arányszáma — csökkent. n. e.

Leitta, azután felakasztotta magát

Nagyvárad, július 18. Joja Ferenc Iteu községbeli lakos tegnap alaposan leitta magát és felment a padlásra, ahol felakasztotta magát. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Összeütközött két autókamion Székelyhidon, egy munkás megsebesült

Nagyváradon is elütött egy kocsit

Nagyvárad, július 18. — Az Aradi uton a Mezőgazdasági Kamara farmjának kocsiját egy ismeretlen autó az árokba fordította. A kocsit súlyosan megsérült, de szerencsére emberéletben nem esett kár. — A vizsgálat folyik.

Székelyhid községben a 3538 számú ploestii autókamion, — amit Sofian Valentin sofför vezetett, összeütközött az 1108. számú kolozsvári autókamionnal, amit Gui Viktor sofför vezetett. Az összeütközés következtében a 3538 számú autókamion egyik utasa, Bârsan Vasile munkás, súlyosan megsebesült és lábát törte. Beszállították a biharmegyei közkórházba.

Hogyan készül a mesterséges anyatej?

Látogatás a kolozsvári Református Kórház gyermekosztályán, amelynek laboratóriumában bonyodalmas vegyi úton készül a mesterséges anyatej

Vasárnapi számunkban megemlékeztünk arról a rendkívüli érdekességű kísérletről, melyet Kolozsváron létesítettek. Anyatej központjai van szó. A terv alapját érdekes találmány, a mesterséges anyatej teszi lehetségessé. Erről a találmányról szól az alábbi riport.

A német vegyipar most egészen új teljesítménnyel lepte meg a világot, hosszas kísérletezés után feltalálta a mesterséges anyatejet. Ez a találmány olyan hatalmas jelentőségű, hogy első pillanatban föl sem mérhetjük. Csak ha meggondoljuk, hogy a csecsemők milliói pusztulnak el az életet adó anyatej hiányában, akkor iövünk rá, hogy a mesterséges anyatej van olyan fontos találmány, mint szintetikus úton előállított petróleum és benzin.

A rendkívüli fontosságu találmány nagy érdeklődést keltett a szakkörökben és ma már szinte a világon már mindenütt — Kolozsváron is — használják a modern orvosi tudományt támogató vegyszert legújabb vívmányát: a mesterséges anyatejet.

Érdeklődtünk orvosi körökben és kiderült, hogy Kolozsváron két intézet is állít elő mesterséges anyatejet.

Az egyik az egyetemi klinika a másik a Református kórház.

Felkerestük a Református kórház csecsemőosztályát. Az osztály szakorvosa fogad és szavai nyomán kibontakozik az érdekes munka, amit az intézet ezen a téren végez.

Természetesen elsősorban a csecsemőosztály nevezetessége, a tej és tápszer konyha iránt érdeklődünk. Az orvos készségesen vezet a ragyogóan tiszta laboratóriumba. Az egyik asztal közepén hatalmas centrífugális gép. Az üvegciklon

különböző tápszerkészítmények. A háttérben bonyolult melegítő és hűtőberendezések. Itt készül a mesterséges anyatej, melyet elsősorban azoknak a csecsemőknek részére állítanak elő, akik nem tudnak anyatejhez jutni.

— Természetesen semmiféle mesterségesen előállított tápszer sem hasonlítható az anya

tejhez, — mondja az orvos — az orvostudomány csak arra törekszik, hogy az anyatej táplálékértékét lehetőleg megközelíthesse. A természetes anyatejet helyettesítő mesterséges tápszerekkel a beteg gyermekeket is tápláljuk, sőt sok gyengén fejlett gyermek is eredményesen használja azokat.

Készül a mesterséges anyatej

Az orvos közben az osztály egyik diakonisszájával munkához lát. Megmagyarázza, hogy „hollandi író” állítanak elő, ami egyik fontos tápszere a beteg csecsemőknek. A tejet előzőleg különleges oltóanyagokkal megalkasszák. Most különleges áttörő készülékben finom péppé dolgozzák az aludtejet, amely hőmérőkkel ellátott melegítő és hűtőkészülékek során vándorol át a jénai üvegből készült palackokba. Ez az egész eljárásnak a legkényesebb pontja, egyetlen foknyi tévedés a hőmérsékletben végzetesen befolyásolja a tápszer minőségét. Éppen ezért ezeket a különleges tápszereket nem lehet, még a legjobb receptek birtokában sem otthon előállítani.

Ezzel azonban még nem ér véget a tej vándorútja. Az orvos hajszálnyi pontossággal működő gyógyszerész-mérlegen adagolja a különféle tápszereket, miket aztán a tejbe kevernek. A csirátlanítás után a most már tökéletesen steril tápszer felhasználásig állandóan egyenletes hőmérsékleten tartják.

Nemcsak az elkészítésben szükséges a legnagyobb figyelem és pontosság. A mesterséges anyatej felhasználásának — akár csak a természetes úton táplált csecsemők esetében — egyik legfontosabb követelménye: az étkezési idő

pontos betartása. S minthogy épp itt van az étkezés ideje,

bármilyen

HA NYOMTATVÁNY-ra

volna szüksége, kérjen előbb árajánlatot a

PÁSZTOR EDE

cégtől, amely modernül felszerelt nyomdájával a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Telefonhívásra megbízottunkat azonnal hívdjék. Piața Mihai Viteazul 4. Telefon 28-00

Ruhaszárító kötélre akarta felakasztani kislányát a kegyetlen anya

Sziget, július 18. Megdöbbenő gyilkossági kísérlet történt az elmúlt délután a Regele Ferdinand ucca 39. szám alatti házban. A szomszédok vérfigyaszto halálkiáltásokra rohantak be a házba, ahol borzalmas látvány tárult a szemük elé: Ghiarghia Vasilené, született Hegyesi Ilona, vastag ruhaszárító kötéllel igyekezett 6 éves kislányát felakasztani.

A felháborodott szomszédoknak csak nehezen sikerült a szerencsétlen leánykát az anya kezei közül kiszabadítani. Az esetet jelentették a rendőrségnek. A nem mindennapi gyilkossági kísérlet ügyében megindult a vizsgálat.

Varrógépet és kerékpárt javítok, veszek és eladok, — Autogén hegesztést és petroleum gyorsfűző javítást garancia mellett vállalom

Jakab műszerész Str. Avram Iancu No. 5.

Öngyilkos vendéglős

Kolozsvár, július 18. Vasárnap délelőtt 11 óra tájban megdöbbenő öngyilkosságról érkezett telefonjelentés a központi rendőrségre. Bócz Ferenc 62 éves vendéglős, az Unirii téri „Gambrinus”-étterem tulajdonosa, helyiségének borpincéjében felakasztotta magát és meghalt.

Saját termései

FAJBOROK

kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
3 „ vitélmél 9 Lei
Marghita Uradalom borlerakata
Oradea, Piața Mihai Viteazul 1.
(Fűchsl palota)

Belefulladt a Marosba egy aradi lesvérpár

Megdöbbenő szerencsétlenség történt Aradon, az ugynevezett Temesvári-híd közelében. Bánfi József Ardealului ucca 59. szám alatt lakó cigányzenész 10 éves fia, egy évvel idősebb Mária nevű nővérevel a Marosban fürdött. Közben a kisfiu örvénybe került és fuldokolni kezdett. Nővére segítségére uszott, a fiucska azonban olyan görcsösen kapaszkodott kezébe, hogy ő is alámerült. A kisfiu holttestét már megtalálták, a leányka holtteste még nem került elő.

24 óra alatt

KÖTÜNK KÖNYVEI

Pásztor Ede cég könyvkötészetében

Autóbalesetek napja az országban

Halálát lelte a iasii kórház sebészfőorvosa Sinaianál halálragázoltak egy biharmegyei embert -- Vaida lánya családjának autóbalesete

Bucuresti, július 18. Tegnap több súlyos autószerencsétlenség történt az országban.

A Târgu Neamț—Pașcani közötti országúton árokba fordult egy autó. Dr. Lucinescu Eugen a iasii központi kórház sebész-főorvosa szörnyethalt, dr. Brădișteanu főorvos súlyosan megsebesült.

Biharmegyei embert gázolt halálra egy gépkocsi

A 8250. számú bucurestii gépkocsi, utban Sinaia felé, Moșila Vulpi község határában halálra gázolta C. Ripan biharmegyei lakost. A gépkocsit E. Müller vezette. Az ügyben megindult a vizsgálat.

Halálosvégű gázolás történt Arad elővárosában, az ujmielakai országúton is. Olariu Aurel aradi ügyész 390. rendszámú luxusgépkocsija elgázolta Liptai Ferenc Miron ucca 1. szám alatt lakó molnárszolgát 6 éves leányát, aki az uton játszadozott. A gépkocsi sárhányója a szerencsétlen gyermeket hatalmas ívben eldobta, a kislány egy utmenti, tíz méter mélységű gödörbe esett, fejét egy kőbe ütötte s jobblába felsőcombja is eltört. A kislány azonnal meghalt. A gépkocsin három utas ült, de az ügyész nem foglalt rajta helyet. Stepan János gépkocsivezetőt le tartóztatták. A soffőr kihallgatása alkalmával előadta, hogy géphiba történt s ennek követ

kezében elvesztette uralmát a kormánykerék felett.

Vaida lánya családjának autóbalesete -- a nevelőnő meghalt

Kolozsvár, július 18. Mint ismeretes Vaida Voievod Alexandru királyi tanácsos leányát, vejét, Gherman Nicu mérnököt két kisgyermekét, a kíséretükben levő intézőt és nevelőnőt gépkocsiszerencsétlenség érte a Kolozsvár—Mócs közötti országúton.

Gherman Nicu né fején sérült meg súlyosabban s nem tartják lehetetlennek, hogy koponyaalapú törést is szenvedett. Legsúlyosabban Mester Ilona, a Gherman-gyerekek fiatal anygyar nevelőnője sérült meg, aki a mócsi központi kórházba került s halt sérüléseibe. Gherman mérnök arcán sérült meg súlyosabban.

Amint tüzetesebben megvizsgálták, megállapították, hogy bordatörést és belső zúzódásokat is szenvedett. A két kisgyerek csak könnyebben sebesült meg s az intéző is aránylag könnyű sérülésekkel uszta meg a szerencsétlenséget.

Ujabb jelentések szerint a sebesültek állapota — nem ad okot aggodalomra.

Súlyos szerencsétlenség érte Balázs Ernő kolozsvári fényképészt. Balázs motorkerékpáron hajtott le a Regina Maria uccán, amikor elébe került kerékpárjával Muszta József kolozsvári lakos. Balázs, hogy a szerencsétlenséget elkerülje, le uttestre vágódott. Balázst a ugrott kerékpárjáról, de közben egyensúlyát elveszítve, az mentők a sebészeti klinikára szállították, ahol megállapították, hogy koponyaalapú és kulcsfont törést szenvedett.

Rablógyilkossági kísérlet Temesváron

Temesvár, július 18. Az éjszaka folyamán vakmerő rabló támadás történt az Erzsébetvárosban, a Bihor-tér 9. számú házban, mely Oprea Dumitru tulajdona. A ház lakói nyaralni utaztak és erre az időre Oprea apósát, Frank Gáspárt kérték meg arra, hogy őrködjön a házban. Az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek nyilván lopási szándékkal belopóztak a házba.

Frank Gáspár észrevette a hivatlan jövevényeket, akik dulakodni kezdtek az 53 éves férfivel. Az egyik tolvaj kést, a másik revolvert rántott elő. A dulakodás hevében az egyik megszúrta Frank Gáspárt, a másik pedig rálőtt. Utána a tettesek elmenekültek. Frankot, akinek bal mellén okozott sérülést a revolvergolyó, kórházba szállították.

Meggyilkolta és kirabolta barátját egy lupényi munkás

Husz nap múlva önként jelentkezett a csendőrségen

Lupény, július 18. Fazekas István és Soca Ioan lupényi munkások néhány hete a zsilvölgyi vasútépítésnél dolgoztak. Elválhatatlan jóbarátok voltak, a különbség csak annyi volt köztük, hogy míg Soca takarékosan félretette fizetését, Fazekas teljes egészében elköltötte azt. Junius végfele egy alkalommal Fazekas 250 leit kért kölcsön barátjától, aki azonban a kérés teljesítését megtagadta. Látszólag a barátság ezután sem változott: köztük és másnap Fazekas és Soca, pihenőnap lévén, felmentek a hegyen levő erdőbe egyet

szedni. Egy elhagyott helyen Fazekas botjával fejbe vágta barátját, majd az eszméletlenül fekvő embert nadrágszíjjával megfojtotta. Magához vette a halottnál levő ezer leit, a holttestet lombok alá rejtette és nyomtalanul eltűnt.

Husz nap telt el azóta és a két munkás eltűnése senkinek sem volt gyanús, mert nem ritka eset, hogy emberek egyik napról a másikra abbahagyják a munkát és máshova mennek dolgozni. Tegnapelőtt azonban egy munkás az erdőben megtalálta Soca oszlásnak indult holttestét és csakhamar Fazekas

lé irányult a gyanu. Mielőtt azonban letartóztatására sor került volna, önként jelentkezett a lupényi csendőrségen, elmondva, hogy lelkiismerete nem hagyja nyugodni és részletes vallomást adott a tettéről. Alig írták alá a vallomás jegyzőkönyvét, amikor megérkezett a bumbestii csendőrség átirata, amelyben beszámol a holttest felfedezéséről és kéri Fazekas letartóztatását. — Az utolsó pillanatban történt önkéntes jelentkezés minden esetre enyhíteni fogja Fazekas helyzetét a bíróság előtt.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 118

— Ilyen szemtelenséget még sohase tapasztaltam — mondta felháborodottan. — Az ember ezek után el tudja képzelni, hogy milyen lehet a londoni élet. Csak úgy egyszerűen idejött, jóestét mondott és letelepedett az asztal mellé. Még szép, hogy nem kér vacsorát... Szemtelen alak.

— Jóestét — mondta hirtelen Harriet és hirtelen beszállt a házba. Nem birta ma tovább hallgatni beszédes háziasszonyát. Mrs. Barbara egy ideig meglepetten hallgatott, de aztán újra pörölni kezdett. Csak akkor hagyta abba, amikor látta, hogy a skót szomszéd letörten és fáradtan üldögél mellette. Hazaparancsolta és ő maga is lefeküdt.

Utolsóinak Mike maradt a ház előtt s amikor véletlenül gazdája kivilágított ablakára esett pillantása, eszébe jutott a maradék whisky. Ezen az este már alaposan belekóstolt az italba, de kötelességének érezte, hogy az ajándék-whisky-t még ma elfogyassza. Éjjelre járt az idő, amikor kiürítette az üveget, de öt perc alatt mélyen elaludt és amikor néhány pillanat múlva a pinceajtó halkán kinyílt, Mike nem vette észre, hanem boldog mosollyal horkolt tovább a fekvőhelyén.

Arnyékszerű alak lópozott el mellette a konyhába, de Mike alig horkantott tiszta, amikor az árnyék újra megjelent és eltűnt a semmiben...

Derrick Morleynek nem volt nagyon előnyös külseje a sötét, piszkos ruhában, amelynek galérját felhajtotta. Nem is érezte jól magát benne s miután gondosan elrekesztelte az ajtót, sietve átöltözött. Amikor elkészült, néhány másodpercig kinézett az ablakon és alakja élesen elővált a fénysávból.

Aztán lassan a szoba felé fordult és a bankjegyeket kezdte el számolni, amelyeket magával hozott. A bankók majdnem ujak voltak s százas kötegekben heverték az asztalon; így nem tartott sokáig a számlálás. Negyvenötezer font feködt előtte és rövid habozás után ruhájába rejtette el a vastag köteget. Aztán revolvert dugott zsebre és megegyeszer kihajolt az ablakon. Fáradt és álmos volt s egy kis friss levegőt akart szippantani. (Folyt. köv.)

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyalállomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceză 12

Ciano nyilatkozott spanyolországi utjáról

Madrid, július 18. A spanyol sajtó nyilatkozatot közöl Ciano gróftól. E nyilatkozatban kifejti az olasz külügyminiszter, hogy az olasz nép és a spanyol nemzet a polgárháború küzdelmei során szorosan egybeforrott. Az olasz nép nagy bámu-

lattal adózik a jelenleg folyó újjáépítési munkának. Ciano Sevilából Malagába repült, majd visszatért Barcelonába és az Eugenia di Savoya cirkáló fedélzetén elhagyta Spanyolországot.

Sulyos vasúti baleset a vaskó-brádi vonalon

Két fékező megsebesült

Vaskó, július 18. Az elmúlt napokban sulyos vasúti baleset történt a brád-vaskói vasútvonalon. Călugări község közelében egy tehervonat négy kocsija kisiklott, Macovei Ioan és

Zaica Aurel fékezők leestek és mindketten sulyos sérüléseket szenvedtek fejükön, lábukon és kezükön. Mindkettőjüket a brádi közpórházba szállították.

Megrendítő szerelmi dráma a fővárosban

Bucuresti, július 18. Megrendítő szerelmi dráma játszódott le tegnap a fővárosban. — Egy Teodor Florescu nevű kereskedő szerelmes lett egy Elena Radulescu, nem régen érettségizett fiatal leányba, akinek megkérte a kezét. A leány szü-

lei azonban elleneztek a házasságot, mire a szerelmes kereskedő tegnap délután agyonlőtte a leányt. A gyilkosság után Teodor Florescu öngyilkosságot követett el. Sulyos állapotban kórházba szállították.

A Nyitrába fuladt tiz szlovák katona

Pozsony, július 18. Nyitra közelében a Nyitra folyón sulyos szerencsétlenség történt a szlovák véderő tagjaival. A folyón pontonon akartak áthaladni, miközben az egyik katona így kiáltott fel:

— A pontonba víz szívárogoz bele.

A katonák java része megijedt és egymásután ugrottak bele a vízbe. Miután többen nem tudtak uszni, tizen a hullámokban lelték halálukat. A

vizsgálat a szerencsétlenség ügyében megindult.

A katonákat vasárnap temették el. A temetésen Csatlos hadügyminiszter mondott beszédet.

Veszek

Ócska ólmo

Cim a kiadóban

Rádió műsor

SZERDA.

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Gramofonlemez. 20 Szórakoztató hangverseny. 21 Szimfonikus hangverseny. 22.15 Tánczene. 23.15 Hangverseny közvetítés.

23.45 Híreknek közvetítése külföldre német, francia és olasz nyelven. Utána: Közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Éterend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Postászenekar. 15.30 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Előadás. 18.40 Schrammeldalok. 19.10 Előadás. 19.40 Zenekar. 20.15 Hírek. 20.50 Előadás. 21.10 Operetttrészetek. — 22.40 Hírek. 23 Mozart: B-dúr zongora-hegedű szonáta. 23.25 Cigányzene. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30 Gramofon. 1.05 Hírek.

Apróhirdetések

ÁLLÁS

Masamódlányokat magas fizetéssel augusztus 15-re állandó munkára felvesz. Hutwald - lanszalon.

Snitfrézelt állandó munkára felveszek. Tache Ionescu 1. udvarban. 3149

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

Fiatalléány munkásnőnek azonnalra felvétetik. — Teiler, Avram Iancu 9. 3164

Mindenes főzőnőt hosszú gyakorlattal felvesz London, Piața Unirii 5. Jelentkezni déli órák alatt. 3159

Fiatalléányt gyerek mellé azonnalra vagy elsejére felveszek. Calea Victoria 46. 3156

Cukrászsegéd azonnalra, állandó munkára felvétetik. Co-fetaria Weisz, Oradea, Str. Aurel Lazar 3. 3155

LAKÁS

Szoba-konyhás lakás aug. 1-re kiadó. St. Wilson 14. 3073

Egy szoba-konyhás, világos lakás azonnalra kiadó. Prom. Eminescu 10 (Köröspart) 3104

Butorozott kis udvari, külön bejárattal szoba kiadó magános férfi részére. Str. Pasteur 23. (Felső csengő). 3105

Egyszobás, konyhás ház meliékkelhelyiségekkel és egy telek gyümölcsösével eladó. Alesdului ucca 2-a. Értekezni d. u. 5-től. 3157

KÜLÖNFÉLE

Kathenay Béla Szabásztanár tart még egy ruhaszabászati, szakrajz tanfolyamot. Jelentkezni: Episcopul Ciorogariu u. 49-a. Tolvajnál. 3158

Staniol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél. Piața Mihai Viteazul 4.

A francia kémelhárító szolgálat több ügynöke érkezett Londonba

(London). A Daily Express közli, hogy a francia kémelhárító szolgálat több ügynöke érkezett Londonba, hogy felvegyék a kapcsolatot az angol kémelhárító szolgálattal. Számos dokumentumot vittek magukkal, amelyek széles angol-ellenes kampány tervéről szólnak, amely kiterjedt volna az egész angol birodalomra.

NYOMATOTT PASZTOR EDE

CÉGNÉL ORADEA